

מועדים לשמיטה

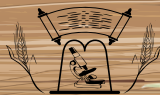
לוח תאריכים לקדושת שביעית ואיסור ספיחין לשנת השמיטה תשע"ה

בית מדרש גבוה להלכה
בהתישבות החקלאית

המכון לחקר החקלאות
על פי התורה

מועדים לשמיטה

לוח תאריכים לקדושת שביעית ואיסור ספיחין

יו"ל ע"י המכון לחקר החקלאות עפ"י התורה

ת.ד. 155 יד בנימין, טל. 08-8594099 פקס. 08-8592737

נערך על ידי צוות רבני וחוקרי המכון בראשות ד"ר ר' משה זקס
ובהשתתפות הרב שאול רייכנברג שליט"א

לטובת ולעילוי נשמת ר' מאיר בן שרה ז"ל ויבלח"ט רבי יהודה כהן
שהתמסר במסירות נפש למען קדושת השמיטה

בס"ד, ערב שנת השמיטה - תשע"ה

**עיקרי ההלכות בלוח מיוסדים על פי שיטת רבינו
מרן החזון איש זלה"ה, והוראות שקיבלנו
מרבינו מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל בשמיטה
תשס"ח, ולהבחל"ח ממרן הגר"ח קנייבסקי
שליט"א בשמיטה זו.**

קדושת שביעית - יכול הגדל בארץ ישראל בשנת השמיטה, כולל הגדל אצל נכרי, קדוש בקדושת שביעית (אמנם, בירושלים נהגו שאין קדושת שביעית בפירות נכרים).

הפרי הקדוש בקדושת שביעית אסור במסחר ובהוצאה לחו"ל, בקלקול בביזוי ובשימוש שאינו בדרך הרגילה, באסיף ואחסון של כמות גדולה כבשאר השנים. וכן פטורים מהפרשת תרומות ומעשרות, וחייבים בביעור (הביעור ומועדי יפורסמו בלוח נפרד שיצא לאור אי"ה במהלך שנת השמיטה). בלוח שלפנינו מופיעים המועדים מאימתי יש לחשוש למציאות של תוצרת קדושה בקדושת שביעית בשווקים, וכן המועד בו מסתיים לגמרי בשווקים כנ"ל. המועדים משתנים לגבי כל פרי וירק.

קניית פירות קדושים - תוצרת הקדושה בקדושת שביעית שאין בה איסור ספיחין (כגון פירות האילן או ירקות שהתחילו לגדול קודם שמיטה) - אסור לסחור בה, ויש שפסקו שתוצרת שגדלה אצל מי שלא שמר שמיטה אסור להשתמש בה (איסור "שמור ונעבד"). לכן יש לקנות תוצרת רק בחנויות הנקראות "חנויות שמיטה" שתחת פיקוח כשרות של גוף שפיקע שמו כמוסמך בדבר. ובשעת הדחק יש שהקילו לקנותה בחנות רגילה ובתנאי שהקניה בהקפה (עיין סדר השביעית שיצא על פי מרן החזון איש זצ"ל סעיף ו, ז).

איסור ספיחין - ירק שתחילת גידולו היה בשנת השמיטה, ותבואה וקטניות (גידולי גרגרים) שהגעתם לשליש גידול הגרגר היה בשמיטה, אסורים באכילה ובשימוש. בגידולי נכרים אין איסור ספיחין.

בלוחות התאריכים צוין ממתי רוב התוצרת המצויה בשווקים אסורה, על פי המקובל בשם מרן החזון איש זצ"ל, שכאשר לא ידוע אם התוצרת מותרת או אסורה, יש לאסור את הנמצא בשוק ממועד זה. אמנם, יש המחמירים לחוש לאיסור ספיחין החל מהמועד בו מתחילה להגיע לשווקים תוצרת שבאיסור ספיחין. - גם מועד זה הובא בלוחות. (לדעת מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל יש לחוש למיעוט כאשר הוא מצוי ברוב המקומות. אך קשה לכוון מועד מדויק לזה, ולכן הרוצה לנהוג כך, ראוי שיחמיר החל מהמועד בו מתחילה להגיע לשווקים תוצרת אסורה, ויכול להקל במספר ימים לאחר מכן) בלוחות גם צוין עד מתי התוצרת המצויה בשוק בשנת תשע"ו אסורה באיסור ספיחין.

הנזע בשביעית - תוצרת שנזרעה בשביעית ונגמרה בשמינית אין בה איסור ספיחין, ויש האוסרים תוצרת זו. בלוחות צוין בטור מיוחד אימתי המועד בו הרוב בשוק הוא ממה שנזרע לאחר השביעית, לתועלת המחמירים בזה.

מס' הערות חשובות:

למרות שמצוין תאריך לכל מועד, קשה לכוון ליום מדויק, ולכן, בתקופות המעבר - ככל שניתן - יש להבחין בין תוצרת ישנה לחדשה.

פירות וירקות המשתמרים - המועדים בלוחות מתייחסים לשיווק תוצרת טרייה. בחלק מהמוצרים ישנה תוצרת מאוחסנת הנשמרת בקירורים, ולפיכך יתכן שבאותו זמן במקביל משווקת תוצרת מותרת ותוצרת אסורה, וצריך להבחין בהם בין חדש לישן. הדבר מצוי גם בקפואים, שימורים, ממתקים, מוצרים מיובשים, מיצים וכיוצא בזה. השתדלנו לציין בהערות לטבלאות נסיבות אלו. **המועדים בלוח אינם מתייחסים למוצרים המשתמרים הנ"ל.**

הערה ואזהרה

למרות המאמצים הרבים שהושקעו בהכנת הלוחות, ייתכנו שינויים בתאריכים עקב סיבות שלא ניתן לצפותם מראש - כמו מזג אויר וכד'. במידה ויחולו שינויים אלו, נשתדל לפרסמם אי"ה במועדס בביטאון "הליכות שדה" היו"ע"י המכון וכן בעיתונות.

א. ירק שהחל לגדול בשמיטה ונקטף בשמיטה נשאר באיסור ספיחין לעולם, משום כך ירק מקירור הקפאה או כבישה יהיה אסור גם לאחר המועד המופיע בלוח.

ב. מוצרי מזון שמעורבים בהם ירקות, יש לנהוג כפי הדין בירקות.

ג. ירק, אף שהתחיל לגדול לפני שמיטה, כשנקטף בשמיטה נשאר בקדושת שביעית לעולם.

ד. המועד שמופיע כתחילת קדושת שביעית ד' תשרי - משום שאז מתחיל הופעתו בשווקים בשנה זו [לאחר ראש השנה ושבת קודש].

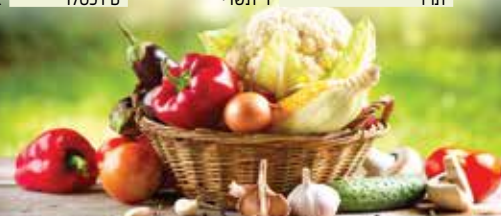

שם הירק	קדושת שביעית בתשע"ה החל מ:	איסור ספיחין (רוב בשוק) בתשע"ה מ:	גמור איסור ספיחין וקדושה בתשע"ה מ:	למחמירים ⁽²²⁾ תחילת ההופעה בשוק באיסור ספיחין [בתשע"ה] החל מ:	למחמירים ⁽²³⁾ רוב בשוק מהזרע בתשע"ה החל מ:
אבטיח	ד' תשרי ⁽¹⁾	א' אדר	כ"ה כסלו	א' אדר	א' אדר א'
אננס	ד' תשרי	אין איסור ⁽²⁾			חנוכה תשע"ז
אספרגוס	ד' תשרי	אין איסור ⁽³⁾			הרוב רב שנתי
אפונה בתרמילים	ד' תשרי	י"א תשרי ⁽⁴⁾	כ"ה כסלו	ד' תשרי	י' טבת
ארטישוק	א' חשון	אין איסור ⁽³⁾	כ"ה כסלו	א' חשון תשע"ז	הרוב רב שנתי
בטטה	ד' תשרי	א' תמוז	כ"ה כסלו ⁽¹⁰⁾	א' תמוז	א' תמוז
בננה	ה' תשרי ⁽²⁵⁾	אין איסור	י"א תשרי ⁽²⁵⁾ (גמור קדוש"ש)	אין איסור	הרוב רב שנתי
במיה ⁽⁵⁾	ד' תשרי	אין איסור	כ"ה כסלו (גמור קדוש"ש)		
בצל יבש ⁽⁶⁾	י"ח כסלו	י"ב שבט	א' שבט ⁽⁷⁾	א' שבט	א' אדר א'
בצל ראש ^{(8),(6)}	א' כסלו	ט"ו טבת	כ"ה כסלו	א' טבת	ט"ו טבת
בצל ירוק	ד' תשרי	י' כסלו	כ' חשון ⁽²⁴⁾	כ' חשון	י"ד כסלו
ברוקולי	ד' תשרי	כ' טבת	כ"ה כסלו	א' טבת	א' שבט
גזר ⁽¹¹⁾	י"ב חשון	א' אדר	כ"ה כסלו ⁽¹⁰⁾	א' שבט	ט"ו אדר א' ⁽⁹⁾
גמבה	ד' תשרי	ט"ו אדר ^{(12),(14)}	כ"ה כסלו	א' טבת	א' אדר ב'
דלורית	(ד' תשרי) ⁽¹³⁾ ט"ו טבת	א' אדר	ט"ו טבת ⁽¹⁰⁾	ט"ו טבת ⁽¹⁰⁾	ט"ו אדר א'
דלעת	(ד' תשרי) ⁽¹³⁾ ט"ו טבת	י' אדר	(א' שבט) י"ד סיוון	א' שבט	א' תמוז
חזרת	ד' תשרי	א' חשון תשע"ז	כ"ה כסלו תשע"ז	ג' תשרי תשע"ז	א' חשון תשע"ז ⁽⁹⁾
חסה	ד' תשרי	ג' חשון	ג' חשון ⁽²⁴⁾	א' חשון	י' חשון
חציל ⁽¹⁴⁾	ד' תשרי	י' שבט	ט"ו כסלו ⁽²⁴⁾	י' כסלו	ט"ו שבט
כוסבר	ד' תשרי	י' כסלו	י' חשון ⁽²⁴⁾	(י' חשון) ⁽¹⁵⁾ כ"ד תשרי	כ"ד כסלו
כרוב אדום	ד' תשרי	כ' טבת	כ"ה כסלו	א' טבת	א' שבט
כרוב לבן	ד' תשרי	כ' כסלו	ד' כסלו ⁽²⁴⁾	א' כסלו	א' טבת
כרוב סיני	ד' תשרי	י' כסלו	ח' כסלו ⁽²⁴⁾	ה' כסלו	י"ב כסלו
כרובית	ד' תשרי	ד' טבת	כ"ד כסלו ⁽²⁴⁾	כ' כסלו	ז' טבת
כרפס עלים (סלרי עלים)	ד' תשרי	ט"ו טבת	כ"ד כסלו ⁽²⁴⁾	כ' כסלו ⁽¹⁶⁾	י"ח טבת
כרפס שורש (סלרי שורש)	ד' תשרי	א' שבט ⁽¹⁷⁾	ד' כסלו ⁽²⁴⁾	א' טבת ⁽¹⁷⁾	ד' שבט

א' אדר א'	א' שבת	כ"ה כסלו	כ' שבת	ד' תשרי	כרתי (לוף)
א' טבת	ט"ו כסלו	ט"ו כסלו	כ"ה כסלו	ד' תשרי	לפת
י' כסלו	י' כסלו	כ"ה כסלו	י' כסלו	ד' תשרי	מילון ⁽¹⁴⁾
ג' כסלו	ג' חשון	ה' חשון ⁽²⁴⁾	א' כסלו	ד' תשרי	מלפפון
כ' כסלו	י' כסלו	י' כסלו	כ' כסלו	ד' תשרי	סלק אדום
כ"ה כסלו	א' כסלו	א' כסלו ⁽²⁴⁾	א' כסלו	ד' תשרי	סלק עלים
א' אדר א'	י' כסלו	י"ג כסלו ⁽²⁴⁾	א' אדר	ד' תשרי	עגבניה ⁽¹⁴⁾
ד' טבת	כ' חשון	כ"ג חשון ⁽²⁴⁾	א' טבת	ד' תשרי	עירית
כ"ד אדר א'	(כ' חשון) א' חשון - משתילה	ד' חשון ⁽²⁴⁾	כ"ד אדר	ד' תשרי	פטרוזילה עלים
ד' שבת	א' טבת ⁽¹⁶⁾	כ"ה כסלו	א' שבת	ד' תשרי	פטרוזילה שורש
א' אדר ב'	א' טבת	כ"ה כסלו	ט"ו אדר ⁽¹²⁾ (14)	ד' תשרי	פלפל ⁽¹⁴⁾
ד' טבת	כ' כסלו	כ"ד כסלו	א' טבת ⁽¹⁴⁾	ד' תשרי	פלפל ירוק חריף ⁽¹⁴⁾
ד' שבת	א' טבת	כ"ה כסלו	א' שבת ⁽¹⁴⁾	ד' תשרי	פלפל אדום חריף ⁽¹⁸⁾
כ"ח אלול	י"ז אלול	כ"ח אב	א' תשרי תשע"ז	ד' תשרי	פפריקה טריה ⁽¹⁸⁾
כ"ז כסלו	י' כסלו	י"ג כסלו	כ"ד כסלו	ד' תשרי	צנון
י"ח חשון	ה' חשון	ח' חשון	ט"ו חשון	ד' תשרי	צנונית
ד' כסלו	ט"ו חשון	י"ח חשון ⁽²⁴⁾	א' כסלו	ד' תשרי	קולרבי
ד' כסלו	א' חשון	ג' חשון ⁽²⁴⁾	א' כסלו	ד' תשרי	קישוא
כ"ח אדר ב'	א' ניסן	כ"ה אדר ב'	ז' ניסן	א' ניסן ⁽¹⁹⁾	שום
י"ד כסלו	א' כסלו	א' כסלו ⁽²⁴⁾	י"ד כסלו	ד' תשרי	שומר ושמייר
ד' כסלו	כ' חשון	כ' חשון	א' כסלו	ד' תשרי	שעועית תרמילים
		י"א תשרי	י"א תשרי	ד' תשרי	תירס - אשכולים ⁽²⁰⁾
ד' טבת	א' כסלו	ד' כסלו	א' טבת	ד' תשרי	תות שדה
י"ח טבת ⁽¹⁰⁾	א' טבת	ד' טבת	ט"ו טבת	כ"ז חשון	תפוח אדמה ⁽²¹⁾
י"ח כסלו	א' כסלו	א' כסלו	ט"ו כסלו	ד' תשרי	תרד

הערות והוספות:

- של הפפריקה הינו אבקה מוכנה המשתמרת ולכן יש לנהוג איסור באבקה פפריקה ובתוצרת שהיא מעורבת בה, מסוף השמיטה ועד שנה לאחר מכן, שבמועד זה משווקים תוצרת שביעית. פלפל חריף טחון ברובו המכריע הוא מיבוא מחו"ל.
19. שום, נזרע ומונבט בחלקו גם לפני ר"ה. השום נשמר יפה באחסון מעבר לתקופות אלה, ויש גם יבוא מחו"ל. ניתן להבחין ביבול חדש.
20. לגבי התירס התייחסו למוצרים מתירס צעיר הנאסף בארץ. המועדים בתירס מיוסדים על כך שתירס לח ספק אם הוא קטנית או ירק.
21. מרבית תפוחי האדמה מזרעית הסתיו נובטים לאחר ראש השנה, ונאספים מחנוכה. ניתן להבחין בין ישן וחדש במעבר העונות. התאריכים בלוח הם לגבי התוצרת החדשה. יש גם זן של תפוא"א קטנים שמוציאים לאחר 60 יום - הם משווקים רק לחו"ל.
22. הוספנו מועד תחילת הופעת תוצרת מזרעית שביעית עבור המחמירים ליהזר גם כשמיעוט הירק בשוק באיסור ספיחין.
23. הוספנו מועד בו רוב התוצרת בשוק מזרעית השמינית עבור המחמירים מלקנות מהנזרע בשביעית גם אחרי חנוכה. יש המחמירים להוסיף עוד שבועיים כדי להמנע מספקות, כפי שמצויין במבוא אות א'.
24. בחישוב המועד לגמר איסור ספיחין לא הוספנו גם את התקופה בה נמצאים השתילים בהכנה במשתלה [לדעת מרן הגר"ש אלישיב זצוק"ל יש להוסיף את התקופה מתחילת הזריעה במשתלה]. לתועלת הציבור אנו מביאים את התקופות של שהות השתילים במשתלה עד להוצאתם מהמשתלה לשדה/ חממות: בזיליקום - 18 יום, בצל - 30 יום, ברוקולי - 25 יום, חסה - 22 יום, חציל - 40 יום, כוסברה - 16 יום, כרוב - 25 יום, כרובית - 24 יום, לוף - 68 יום, מלפפון - 20-15 יום, נענע - 25 יום, סילקא (סלק עלים) - 31 יום, סלרי - 54 יום, עגבניה - 25 יום, עגבניה שרי - 40 יום, עירית - 20 יום, פטרוזיליה - 23 יום, פלפל - 40 יום, קולרבי - 25 יום, קישוא - 20-15 יום, רוקולה - 17 יום, רוקט - 18 יום, שומר - 31 יום, שמיר - 17 יום.
25. חייב לעבור הבחלה לפני השיווק. לדעת מרן הגר"ש אלישיב זצוק"ל כיוון שאין איסור ספיחין בבגנות אין גם קדושת שביעית במוצאי שביעית ואזלין בתר לקיטה.

1. מתאריך זה מגיע אבטיח מהערבה כולל גם מדרום הערבה הנחשבת כחוץ לארץ [לכל השיטות] ואין בה קדושת שביעית ואיסור ספיחין. משאר חלקי הארץ מגיע אבטיח החל מ - א' אייר.
2. מהשתילה עד קבלת הפרי נמשך יותר משנה.
3. הרוב רב שנתי, כלומר, יבולים מצמחים הקיימים מלפני השמיטה.
4. אפונה בתרמילים חוששים שמא היא קטנית שבה שליש גידול הוא הקובע לקדושה ולאיסור ספיחין.
5. גדל אצל נכרים.
6. בחודשים טבת שבט ואדר מגיע בצל בעיקר מהערבה ויתכן גם מדרום הערבה (ראה בהערה 1). מאמצע שבט יגיע בצל שנזרע בשמיטה באזורים נוספים. יש להניח שיהיה גם יבוא מחו"ל. ניתן להבחין בין סוגי הבצל ולהבדיל בין ישן לטרי.
7. יתכן בצל יבש ישן שנלקט בשביעית ואסור באיסור ספיחין.
8. בצל ראש הוא בצל יבש למחצה מאורך, שחלקו העליון במקום שיוצאים העלים, רחב.
9. יתכן איחסון מזרעית שביעית גם מעבר לתאריך זה.
10. יתכן איחסון מלקיטת שביעית שאסורה באיסור ספיחין גם מעבר לתאריך זה.
11. יתכן שיוציאו גזר קטן 15 יום קודם.
12. מניב לאחר 90 יום, לאחר מכן השתיל יניב משך 5 חודשים נוספים, רוב הגידול יהיה לאחר 90-75 יום (מתוך ה-5 חודשים).
13. בדלעת - מרבית יבול השנה נאסף לפני ראש השנה, אולם יתכן איסוף היבול גם אחרי ר"ה. היבול הראשון מהערבה יגיע בחודש שבט.
14. חלק מיבול החצילים, המלון, העגבניות, הפלפל, הגמבה והפלפל החריף בחורף, הנם מהערבה וכן מהערבה הדרומית.
15. משתילה 28-21 יום (מזרעה 50-40 יום).
16. כאשר יש מחסור בשווקים קוטפים גם סלרי קטן בחלוף 60 יום.
17. יש שמוציאים שורש קטן כאשר יש מחסור בשווקים.
18. התאריכים שבלוח מתייחסים לפלפל חריף ופפריקה טריים, אך השיווק העיקרי

הערות והוספות:

1. בנידולי גרגרים כל מה שקדוש הוא אסור גם באיסור ספיחין, ושייכותו לשמיטה נקבעת לפי מועד הבאת שליש בגרגר. אמנם הגדל אצל נכרים קדוש ואינו אסור משום ספיחין

(ומנהג ירושלים שאין קדו"ש בפירות נכרים).

2. גרגרים משתמרים תקופה ארוכה. המועדים בלוח מתייחסים לתחילת השיווק של יבול שמיטה ותחילת השיווק של יבול שמינית, אך יש גם שיווק מתמשך יותר, ואז יש צורך להבחין בשנה שמינית בין החדש המותר לבין הישן האסור. אבחנה בין יבול ישן לחדש, ניתן לרוב להבחין בירידת האיכות, וביתר שכיחות עבשים ומזיקים ועוד.

3. תוצרת בשימורים וקפואה, משווקת מהישן גם אחרי האסיף של התוצרת החדשה. התאריך שעל גבי קופסת השימורים או השקית של המוצר הקפוא אינו מעיד על זמן האסיף אלא על זמן המילוי.

4. בנידולים בהם קיים יבוא וגם ייצור מקומי כמו בחימצה, ניתן לעיתים לזהות לפי זנים/צורות/ צבעים וגדלים שונים. התאריכים שבסוגריים מתייחסים לתוצרת הארץ.

5. לגבי התירס: גרגרים יבשים הם בדרך כלל יבוא מחו"ל. בלוח התייחסנו למוצרים מתירס צעיר הנאסף בארץ, כמו אשבולים וגרגרים טריים משומרים ומוקפאים. המועדים בתירס מיוסדים על כך שתירס לח ספק אם הוא קיטנית או ירק.

שם	תחילת שיווק בקדושת שביעית ואיסור ספיחין בתשע"ה ⁽¹⁾	תחילת שיווק ללא קדושה ואיסור בתשע"ז ⁽²⁾
אגוזי אדמה (בוטנים)	י"ז אלול	כ"ח אב ⁽²⁾
אפונה לשימורים והקפאה ⁽³⁾	כ' אדר	ניסן ⁽³⁾
אפונה גרגרים יבשים	הכל יבוא	
גרעיני אבטיח	אב	יא תמוז ⁽²⁾
גרעיני דלעת	יבוא	
גרעיני חמניות	ל' אב	י"א אב ⁽²⁾
דוחן (ציפורים)	כ"ה אב	ו' אב ⁽²⁾
חיטה ומוצריה	(ט"ז סיון) הרוב יבוא ⁽⁴⁾	כ"ה אייר ⁽²⁾
חימצה (חומס)	ט"ז תמוז, גם יבוא ⁽⁴⁾	כ"ה סיון ^{(4),(2)}
חילבה	(אייר) הרוב יבוא ⁽⁴⁾	
חריע (שמון)	ט"ז סיון	כ"ה אייר ⁽²⁾
כוסמת	יבוא	
לוביה	יבוא	
סויה	יבוא	
עדשים	יבוא	
פול גדול	יבוא	
פול קטן	יבוא	
פופקורן	ל' אב, גם יבוא ⁽⁴⁾	י"א אב ^{(4),(2)}
שומשום (וחלבה)	יבוא, ונכרים [לא מסחר] ⁽⁴⁾	
שיבולת שועל (קווקר)	יבוא	
שעועית יבשה ⁽³⁾	יבוא	
שעורה	(ט"ז סיון) רוב יבוא ⁽⁴⁾ ונכרים	כ"ה אייר
תירס אשבולים וגרגרים לחים ^{(5),(3)}	י"א תשרי	חנוכה ⁽⁵⁾

פירות

תחילת שיווק תוצרת מותרת בתשע"ז:

תחילת שיווק תוצרת קדושה בתשע"ה

שם הפרי

אבוקדו	ו' אב ⁽¹⁾	ט"ז תמוז
אגוזים: אילסר ⁽²⁾	כ' אב ^{(4),(3)} - יבוא	
בטנה (פיסטוק) ⁽²⁾	כ' אב ^{(4),(3)} - כמעט הכל יבוא	א' אב ⁽⁴⁾
אגוז מלך ⁽²⁾	ה' תשרי ע"ו ^{(4),(3)} - כמעט הכל יבוא	ט"ו אלול ⁽⁴⁾
מקדמיה ⁽²⁾	כ"ה אב ⁽⁴⁾ - הרוב יבוא	ו' אב ⁽⁴⁾
פקאן ⁽²⁾	ה' תשרי תשע"ו ⁽⁴⁾	ט"ו אלול ⁽⁴⁾
אגס	כ"ח סיון ^{(5),(4)}	ט' סיון ^{(6),(5),(4)}
אוכמניות (טרי)	ו' טבת ⁽⁷⁾	ט"ז טבת ⁽⁶⁾
אנונה	ט"ו תמוז	כ"ו סיון
אפרסמון	ו' אלול	י"ז אב
אפרסק ונקטרינה	י' אדר	כ"א אדר א' ⁽⁶⁾
אתרוג	ו' תמוז ⁽⁸⁾	י"ז סיון ⁽⁶⁾
אשכולית	ו' אלול	י"ז אב ^{(6),(5)}
גויאבה	ו' אב	ט"ז תמוז
גודגדן ודובדבן	ו' אייר	י"ז ניסן ⁽⁶⁾
הדרים (תפוזים, קלמנטינות וכו')	ו' אלול	י"ז אב ^{(6),(5)}
לימה	כ"ה סיון	ו' סיון ^{(6),(5),(4)}
לימון	ו' סיון ⁽¹¹⁾	ט"ז אייר ^{(6),(5),(4)}
קומקווס	כ"ה חשון תשע"ו	ו' חשון תשע"ז
זית לכבישה	ו' אב	ט"ז תמוז ⁽⁶⁾
זית לשמן, שמן	ו' תשרי תשע"ו	ט"ז אלול
חבוש	ט"ז תמוז	כ"ו סיון
חרוב	ה' תשרי תשע"ו	ט"ו אלול ⁽⁴⁾
לונגן	ו' תמוז	י"ז סיון
ליצי	כ"ה אייר	ו' אייר ⁽⁶⁾
משמש	כ"ו ניסן	ז' ניסן ⁽⁶⁾

הערות ללוח:

1. אבוקדו - יתכן ובתחילת העונה יש עדיין מזון ריד (עגול) שהוא משנה שישית.
2. כל סוגי האגוזים והשקדים יכולים להשתמר זמן רב, וייתכן שיווק של סחורה ישנה גם אחרי התאריכים המצויינים.
3. הרוב יבוא. המועדים מתייחסים ליבול מקומי.
4. אי אפשר לקבוע יום מדויק בו מגיע פרי חדש, אך לעיתים ניתן להבחין במראה הפרי בין חדש לישן.
5. בפירות אלה יש שימור בקירור משנה שעברה שמשווקים גם במקביל לשיווק פרי חדש. לעיתים ניתן להבחין במראה הפרי בין חדש לישן.
6. במינים אלה יש גם שיווק באופנים נוספים: כבישה בקופסאות שימורים, סחיטה למיץ, ריסוק לרסק, סיכור וכדו', ומצוי שיווק של תוצרת משנת השמיטה באופנים הנ"ל זמן רב אחרי אסיף היבול של שנה שמינית [יבול שמיטה אם לא קיימו בו מצוות ביעור, אסור באכילה].
7. עיקר הגידול הוא בחודשי הקיץ, אך יש מעט מגדלים שיש להם פירות בחודש טבת והחנטה לאחר ראש השנה.
8. באתרוג, לענין שביעית קיים ספק אם הולכים בו כאילן אחר חנטה או כירק אחר לקיטה, לכן מחמירים לדון גם כירק, שהנלקט בשביעית יש בו קדושה. מרבית האתרוגים שיימכרו לסוכות תשע"ה יהיו מקטף קודם ראש השנה.
9. התאנים המיובשות מיובאות מחו"ל.

מגנו	ו' תמוז	י"ז סיון ⁽⁹⁾
ענבים למאכל	כ"ה אדר	ו' אדר ב'
ענבי יין	ו' תמוז	י"ז סיון ⁽⁶⁾
פיג'ואה	כ"ה אלול	ו' אלול
פומלה, פומלית	ו' אלול	י"ז אב ^{(6),(5)}
פיטאיה (צהוב)	ו' טבת ⁽¹¹⁾	ט"ז טבת
פרי עדן (אדום, בליטות)	ו' טבת ⁽¹¹⁾	ט"ז טבת
צבר	ו' חשוון ⁽¹¹⁾	י"ז חשוון
קובו (אדום חלק)	י' טבת	כ' טבת
קיווי	ו' אלול	י"ז אב
קליפים (קלמטינות)	ו' אלול	י"ז אב ^{(6),(5)}
קרמבולה	ו' חשוון ⁽¹¹⁾	י"ז חשוון
רימון	כ"ח תמוז	ט' תמוז
שזיף אירופי (פאול, מאורך)	ו' אב	ט"ז תמוז ⁽⁶⁾
שזיף יפני (כל סוגי השזיפים)	ו' אייר	י"ז ניסן ⁽⁶⁾
שסק	ו' שבט	ט"ז שבט
שקד ⁽²⁾	ו' אלול	י"ז אב ^{(5),(4)}
תאנה ⁽⁹⁾	י"ט ניסן	כ"ט אדר ב'
תמר	כ"ה אלול	ו' אלול ^{(6),(4)}
תפוז	ו' אלול	י"ז אב ^{(6),(5),(4)}
תפוח עץ בכיר ⁽¹⁰⁾	כ"ה אייר	ו' אייר
תפוח עץ	ו' תמוז	י"ז סיון ^{(12),(6),(5)}

- בזנים הבכירים כמו ענה, אין קירור ממושך.
- בתאריך זה קיים ספק אם חנט לפני ר"ה או אחריו, לכן מספק צריך גם להפריש מעשר עני.
- ישנם זנים של תפוחים שמתחילים לקטוף מהחדש ועדיין נמצאים בקירור מהישן ויש לשים לב לכך. בזנים 'גרנד סמיט' ו'פינק ליידי' הקטיף של החדש מתחיל רק לקראת חודש אלול.

הערה כללית

לא כללנו ברשימה פירות בהם הרוב עולה לדעת פוסקים רבים (פפאיה, שעונית וכו').

גמר קדושת שביעית או איסור ספיחין תשע"ו	איסור ספיחין (רוב בשוק) בתשע"ה נו: (ברב שנתי אין איסור) ⁽¹⁾	קדושה בשוק בתשע"ה החל נו:	התבלין וצורת השיווק
			< אורגם (איזובית) עלים טריים
ט"ו חשון ⁽⁹⁾	שיח מעוצה ⁽²⁾	ד' תשרי ⁽⁹⁾	עלים יבשים, טחון ושמן
הרוב יבוא (תוצרת ללא קדושה תיתכן משבט)	הרוב יבוא	הרוב יבוא	< איזוב (מיורם ועוד) ⁽⁶⁾ עלים טריים
ט"ו חשון ⁽⁹⁾	שיח מעוצה ⁽²⁾	ד' תשרי ⁽³⁾	עלים יבשים ושמן
יבוא	יבוא	יבוא	< אניס (כמנון) עלים טריים ⁽⁶⁾
כ"ה כסלו	טבת	תשרי	זרעים
הרוב יבוא	הרוב יבוא	(אייר-4) ⁽⁸⁾ הרוב יבוא	< בזיל (ריחן) עלים טריים
כ"ה כסלו	טבת	תשרי	עלים יבשים ושמן
יבוא	יבוא	יבוא	< גרגר הנחלים עלים טריים
כ"ה כסלו	ניסן (רב שנתי) ⁽¹⁾	תשרי	זרעים
יבוא	יבוא	יבוא	< דפנה ⁽¹²⁾ עלים טריים
	עץ ⁽²⁾	תמוז ⁽¹⁴⁾	עלים יבשים
בעיקר יבוא ⁽¹¹⁾	בעיקר יבוא	(תמוז-4) ⁽⁶⁾ בעיקר יבוא	< הל עלים יבשים
יבוא	יבוא	יבוא	< זוטת לבנה עלים יבשים
ט"ו חשון ⁽⁹⁾	שיח מעוצה ⁽²⁾	ד' תשרי	< זנגוויל שרשים טרי
כ"ה כסלו (כ"ה כסלו) הרוב יבוא	הרוב יבוא	(טבת-3) ⁽¹³⁾ הרוב יבוא	יבש וטחון
יבוא	יבוא	יבוא	< חזרת (חריין) עלים יבשים
יבוא	יבוא	ראה לוח ירקות	< חרדל עלים יבשים
ט"ו חשון ⁽⁹⁾	שיח מעוצה ⁽²⁾	ד' תשרי ⁽⁹⁾	< טימין עלים יבשים
טבת ⁽⁹⁾	שיח מתחדש מעוצה ⁽²⁾	י"א תשרי ⁽⁹⁾	< טרגון (לענה דרקונית) עלים טריים
יש גם יבוא	יש גם יבוא	ד' תשרי ⁽⁴⁾ יש גם יבוא	עלים יבשים

גמר קדושת שביעית או איסור ספיחין תשע"ז	איסור ספיחין (רוב בשוק) בתשע"ה מ: (ברב שנתי אין איסור) ⁽¹⁾	קדושה בשוק בתשע"ה החל מ:	התבלין וצורת השייך
ט"ו חשון ⁽⁹⁾ יש מעט יבוא	שיח מעוצה ⁽²⁾	ד' תשרי ⁽⁶⁾ ג' חשון ⁽⁴⁾ יש מעט יבוא	< מרה רפואית עלים טריים עלים יבשים
א' כסלו יבוא	א' כסלו יבוא	תשרי יבוא	< עירית (שנאוטליך, ציווס) עלים טריים עלים יבשים
טבת יבוא	טבת יבוא	ראה לוח ירקות 'ו תשרי ⁽⁴⁾ יבוא	< פטרוזיליה < פטרוזיליה יבש < פלפל אנגלי
יבוא	יבוא	ראה לוח ירקות יבוא	< פלפל חריף < פלפל שחור
יבוא (ניסן) ⁽⁷⁾ יבוא	יבוא יבוא	ראה לוח ירקות יבוא (ניסן) ⁽⁷⁾ יבוא	< פפריקה < פרג זרעים < ציפורן
ט"ו חשון ⁽⁹⁾ יבוא	שיח מעוצה ⁽²⁾ יבוא	ד' תשרי ⁽⁸⁾ יבוא	< צתרה (סיבורי נאדגי) עלים טריים פתיתים ושמן
כסלו כסלו ⁽⁵⁾	שיח מעוצה ⁽²⁾	ד' תשרי ⁽⁶⁾ ג' חשון ⁽⁴⁾ ⁽⁶⁾	< קורנית (זעתר פרסי) עלים טריים עלים יבשים
כ"ה כסלו תוצרת לא קדושה תיתכן מסיוון ⁽⁵⁾ יבוא	שבט (גם דו שנתי) (סיוון) ⁽⁷⁾ הרוב יבוא	תשרי (חשון) ⁽⁴⁾ ⁽⁷⁾ הרוב יבוא יבוא	< קימל (כרייה) עלים וגבעולים טריים עלים וגבעולים מיובשים זרעים
סיוון כסלו	שיח מעוצה ⁽²⁾ שבט	א' חשון ⁽⁴⁾ הרוב יבוא תשרי	< קימון < חזמרין עלים יבשים
כסלו	ט"ו חשון	ראה בלוח ירקות 'ו תשרי ⁽⁴⁾	< שבת (דיל) < שום
כסלו יבוא	ט"ו חשון יבוא	יבוא	< שומר (שמיר) יבש זרעים

הערות כלליות

1. **קדושת שביעית** - לתבלין טורי שדינו כירק (כגון: בזיל, זנגוויל, לימונית ומינתה) יש קדושת שביעית כשנקטף מיד לאחר ראש השנה. לעלי צמחים עציים (כגון: דפנה, לואיזה) או שיחים מעוצים, יש קדושה לפי מועד תחילת גידול העלה.

אמנם לא בכל עונות השנה מייבשים עלים. ולכן בעלים יבשים יתכן שמועד הקדושה לא יהיה בתחילת שמיטה. **2. בצמחים הרב שנתיים** - מרבית היבול בשמיטה הוא מזרעיה שלפני השמיטה, ובספק ניתן לסמוך על הרוב. אך ייתכן מיעוט קטן של עלים מצמחים שנזרעו בשמיטה, בעיקר החל מהאביב, והם אסורים.

3. בלוח זה לא הבאנו את תחילת ההופעה בשוק מאיסור ספיחין למחמירין ולא רוב בסוף שנת השמיטה. הדבר מורכב והמעוניינים יקדימו כחודש בתחילת השמיטה את האיסור ספיחין רוב בשוק ובמוצאי שמיטה יש להוסיף כחודש לזמן שאין חשש לאיסור ספיחין.

1. בצמחים רב שנתיים - הרוב משתילה לפני שמיטה ואין בו איסור ספיחין, וכשלא ידוע ניתן לסמוך על רוב.
2. בעצים ובישחים עציים (שפורחים רק לאחר שנה מזרעיתם), אין איסור ספיחין.
3. בשיחים מעוצים נמוכים מאוד אנו חוששים שמא דינם כירק.
4. בתוצרת יבשה [המשתמרת תקופה ארוכה] קשה לדעת מתי מגיעה לשוק תוצרת משמיטה. כתבנו את התאריך שבו כבר **תיתכן** בשוק תוצרת משמיטה.
5. בתוצרת יבשה [המשתמרת תקופה ארוכה] קשה לדעת מתי מפסיקים לשווק מתוצרת שמיטה האסורה, כתבנו בלוח את התאריך שבו כבר **תיתכן** בשוק תוצרת מותרת [= אין הכוונה לקבוע שמתאריך זה התוצרת היא מותרת - יש לוודא שהיא תוצרת חדשה].
6. יש כמות מסחרית הגדלה בידי ערבים [נכרי].
7. התאריך שבסוגריים מתייחס למיעוט שיש מתוצרת הארץ משתילה או חנטה של שמיטה.
8. בשיח מעוצה, יש להסתפק אם דינו כירק ויש בו קדושת שביעית מד' תשרי, או דינו כאילן ויש בו קדו"ש מזמן החנטה. לדעת מרן הגר"ח קנייבסקי יש לחשוש לחומרא שדינו כירק.
9. בשיח מעוצה, אין לחשוש משום ספיחין כיוון שהוא רב שנתי ולדעת מרן הגר"ח קנייבסקי יש לחשוש דחשיב כעץ, ומה שחנט בשמיטה יש בו חשש שביעית אף שנלקט בשמינית.
10. אין ייבוש בכל תקופת השנה.
11. העלים שחנטו בשביעית, נותרים על העץ משך כמה שנים וקדושים לעולם, וקשה לדעת עד מתי הם נשארים על העץ.
12. אין גידול מסחרי בארץ.
13. ידוע על שטח קטן שמגדלים בארץ ומגיע בתקופת ינואר (טבת).
14. אין כמעט מיבול מקומי.

כללי:

1. יצוין כי על המחמירים שלא לקנות פרחים שנעבדה בהם עבודה (אפילו מלאכות דרבנן) בשביעית, לרכוש פרחים אך ורק מחנויות שבפיקוח ועד כשרות או רבנות המקפידים על כך.
2. כל מה שנרשם "רוב רב שנתי" יתכן שייגיעו מעט פרחים משתילת שנת השמיטה החל מחודש טבת (בפרח הפלוקס מכסלו).
3. לנחות הקורא, חילקנו בין סוגי הפרחים לפי הימצאותם בשווקים. **פרחים הנפוצים בשוק - נכתבו בהדגשה.** הפרחים שאינם מודגשים הם פרחים שמצויים מעט בשוק.

רקע הלכתי

הלוח נערך על בסיס ההלכות דלהלן:

1. פרחים שאין בהם ריח אין בהם קדושת שביעית [והדינים הכרוכים בה, כגון איסור מסחר], ואין בהם איסור ספיחין.
2. פרחים העומדים לריח דינם כבשמים, ויש בהם קדושת שביעית ודיניה, וכן יש בהם איסור - אם נשתלו בשמיטה.
3. פרחים שיש בהם ריח אך אינם עומדים לריח, דינם כאילו אין בהם ריח (ויש המחמירים לדון אותם כעומדים לריח).
4. פרחים שנשתלו בשביעית, אף אם אין בהם קדושת שביעית, יש האוסרים מדין נזרע בשביעית או מחשש סיוע לעוברי עבירה ויש החוששים בהם גם לאיסור ספיחין.
5. הפרחים המצויינים כ"רב שנתי" הכוונה היא שרוב הפרחים בשוק הינם משתילה שלפני שמיטה.

שם הפרח	מועד שתילה בחדשים (לועזיים)	עונת פריחה וקטיף בחדשים (לועזיים)	תקופת השיווק של פרחים משתילת שמיטה
אגפנתוס	2-4	5-6	רוב היבול מרב שנתי
אגרטום	8-3	11-6	טבת ע"ה עד טבת ע"ו
אדמונית (פאנויה) (*)		כל השנה	רב שנתי
(*) בשבט אדר יהיו פרחים בעיקר משתילת שמיטה (ע"י טיפול קור בעציצים) ובהם יהיה איסור שביעית.			
איקסיה	10-11	2-5	שבט ע"ה - שבט ע"ו
אירוס (איריס)	10-11	1-5	כל העונה בע"ה
אירינגיום	10-12	3-6	כל העונה בע"ה
אכילאה	3-10	כל השנה	רוב גדול מרב שנתי
אלסטורמריה	10-12	3-8	רובו מרב שנתי (מעט חדש מטבת)
אמיתה	11	2-5	כל העונה בע"ה
אמריליס (היפאסטרום)	3-4	4-10	כל העונה בע"ה
אנטרויום		כל השנה	רוב גדול מרב שנתי
אסקלפיאס	4-9	כל השנה	רוב גדול מרב שנתי
אסתר (שורש, ורדה)	כל השנה	כל השנה	גם מעט מרב שנתי
אקוניטום	9-1	12-5	טבת ע"ה עד טבת ע"ו
ארמוזס	11-12	12-5	כל העונה בע"ה
בנקציה	3-5	כל השנה	רב שנתי
ברבטוס (מין צפורן)	9-10	12-5	טבת ע"ה עד טבת ע"ו
בחזדיאה	10-11	12-5	כל העונה בע"ה
גבסנית (ריחני)			רוב גידול מרב שנתי
גדציה	8-2	12-5	טבת ע"ה עד טבת ע"ו
גרבילאה	3-10	12-6	רוב גדול מרב שנתי
גרברה	7-8	כל השנה	בתשע"ה וברוב תשע"ו רוב הפרחים משתילת שנה קודמת

			דוביום ראה נץ החלב
			דליה
יבוא			דלפיניום חד שנתי
טבת ע"ה עד טבת ע"ז	1-5	9-1	היביסקוס (עם גביע)
בתשע"ו חלק גדול משתילת שמיטה	9-12	5-8	הליקוניה
רוב גדול ממצע מנותק, רב שנתי	כל השנה		ורד
הרוב מרב שנתי, מצע מנותק בחממה	כל השנה		ורוניקה
טבת ע"ה עד טבת ע"ז		9-10	חמנית
טבת ע"ה עד טבת ע"ז	כל השנה	כל השנה	חרצית
טבת ע"ה עד טבת ע"ז	כל השנה	כל השנה	טגטס
כל העונה בע"ה	כל השנה	10-11	טופח ריחני (אפונה)
טבת ע"ה עד טבת ע"ז	11-4	9-11	טולברגיה
כל העונה בע"ה	2-8	10-11	טרכליום
טבת ע"ה עד טבת ע"ז	כל השנה		כלנית
טבת ע"ה עד טבת ע"ז	11-4	9-10	לוע הארי
כסלו ע"ה עד כסלו ע"ז	כל השנה	כל השנה	ליאטריס
טבת ע"ה עד טבת ע"ז	כל השנה	9-2	ליזיאנטוס
טבת ע"ה עד טבת ע"ז	כל השנה	כל השנה	לימונים
רוב גדול מרב שנתי	כל השנה	7-10	מטריקריה
טבת ע"ה עד טבת ע"ז	כל השנה	7-11	מנתור (ריחני)
טבת ע"ה עד טבת ע"ז	12-4	9-11	נורית
טבת ע"ה עד טבת ע"ז	1-4	9-11	נץ החלב כתום (דוביום)
אדר ע"ה עד אדר א' ע"ז	2-5	9-10	נץ החלב לבן (ערבי, טראוזידי)
אדר ע"ה עד אדר א' ע"ז	3-5	8-12	נרינה
הרוב מרב שנתי	11-5	9-11	נרקיס (ריחני)
טבת ע"ה עד טבת ע"ז	11-2	9-11	סהרון (קוקולוס)
רב שנתי	כל השנה		

6. פרחים שטופלו בשביעית (וקיים חשש שנעשו בהם מלאכות האסורות מדרבנן - ללא סיבת היתר של לאוקמי או מניעת נזק), יש החוששים גם בזה לאיסור "נעבד", ואף העלו חשש לאיסור מסייע לעוברי עבירה.

הרשימה המובאת להלן, נערכה על בסיס ההנחה כי פרחים אין בהם קדושה (1,3) ואם נקטפו מצמחים שנשתלו לפני השביעית, ניתן לקנותם בשוק.

אסור לקנות פרחים שנקטפו מצמחים שנשתלו בשביעית, וכן בתקופה שהם מהווים את רוב הפרחים בשוק אין לקנות בשוק סתם כשאנו יודע מקור הפרח (4).

בטבלה צוינו הפרחים הריחניים, בהם לדעת המחמירים יש לחוש גם לקדושה. כאמור, הואיל והפרחים אינם עומדים לריח - הרי לדעות אחרות אין בהם קדושה (3).

תודות ליחיאל שטיינמץ מדרך פרחים - משרד החקלאות, על המידע שסייע לנו רבות

שם הפרח	מועד שתילה בחדשים (לועזיים)	עונת פריחה וקטיפי בחדשים (לועזיים)	תקופת השיווק של פרחים משתילת שמיטה
סולידגו	כל השנה	כל השנה	רוב רב שנתי
סולידסטר	7-12	כל השנה	רוב רב שנתי
סחלב		כל השנה	רב שנתי, מנותק, במבנים
סייפנים	כל השנה	כל השנה	טבת ע"ה עד טבת ע"ו
ספארי סנסט (פרוטאה)		כל השנה	רב שנתי
עדעד	8-11	12-5	טבת ע"ה עד טבת ע"ו
פוליאנטוס טוברזה (ריחני)	3-12	3-12	טבת ע"ה עד טבת ע"ו
פלוקס (שלהבית ריחני)	8-3	כל השנה	רוב רב שנתי
פריזה	10-12	2-5	טבת ע"ה עד טבת ע"ו
פרח האורז	3-9	3-4	רב שנתי
פרח שעה (בעיקר ירק)	3-11	כל השנה	רב שנתי
צבעוני	11-12	12-4	כל העונה בע"ה
צלזיה	4-12	כל השנה	טבת ע"ה עד טבת ע"ו
צסטרום		כל השנה	רב שנתי
צפור גן עדן		כל השנה	רב שנתי
צפון (גם ריחני וגם דו שנתי)		כל השנה	אב ע"ה עד תמוז ע"ו (הרוב מגידול נכרים)
קורטמוס (קורטם)	כל השנה	כל השנה	טבת ע"ה עד טבת ע"ו
קורקומה	1-8	3-12	אדר ע"ה עד אדר א' ע"ו
קיפוד (אכינופס)	8-12	כל השנה	אדר ע"ה עד אדר א' ע"ו
קלה	9-11	12-5	טבת ע"ה עד טבת ע"ו. גם רב שנתי
קלה צבעונית	כל השנה	כל השנה	מצע מנותק מטבת ע"ה עד טבת ע"ו
קמפנולה (פעמונית, גם ריחני)	10-12	3-12	טבת ע"ה עד טבת ע"ו
קורספידיה	כל השנה	כל השנה	כסלו ע"ה עד כסליו ע"ו
שושן לבן	כל השנה	כל השנה	טבת ע"ה עד טבת ע"ו
שושן צבעוני	כל השנה	כל השנה	טבת ע"ה עד טבת ע"ו
שושן מזרחי (גדול)	כל השנה	3-11	טבת ע"ה עד טבת ע"ו
תגית (סקביזה)	8-12	11-5	טבת ע"ה עד טבת ע"ו
תורמוס	10-2	12-4	טבת ע"ה עד טבת ע"ו
צמחי עלים - ירק לקישוט*	כל השנה		רוב גדול מרב שנתי

* כולל את הצמחים - אונימוס, אספרגוס, אקליפטוס, ארליה, גומא (ציפרוס), מונסטרה, מוראיה, מללויקה, פוטוניה, פיטוספורום, פילודנדרון, קזכיה, רוסקוס (עצבונית), שרך.

